

Svou Violu jsem naladil co možná nejhloběji aneb literární objev na hradě Bítově scena.cz

V projektu Jaro a Šestatřicátníci probíhající od 13. ledna do 30. května představuje Knihovna Václava Havla v cyklu literárních večerů „dílo pěti nejvýraznějších autorů, pěti nonkonformních teenagerů padesátých let“ ze sdružení iniciovaném Václavem Havlem v letech 1953-4, Jiřího Kuběny, Violy Fischerové, Věry Linhartové, Josefa Topola a Václava Havla.

Program literárních večerů uváděných Martinem Putnou je koncipován jako konfrontace tvůrčích začátků se současným dílem. Po Jiřím Kuběnovi měla být 24. února druhým hostem básnička Viola Fischerová, avšak zdálo se, že se akce bude muset zrušit, protože její raná tvorba, jak byla sama přesvědčena, se nedochovala a v paměti jí uvízla jen torza. K velkému překvapení básničky v nedávné době objevil její básně, zapsané jinými osobami, na hradě Bítově Jiří Kuběna - jedna je např. opsána v denících Jiřího Koláře. Večer se nakonec mohl uskutečnit a posluchači měli poprvé možnost slyšet dávno ztracené verše.

Viola Fischerová nejen že je básničkou ale i její životní příběh se odvíjí jako dramatické dílo. Narodila se v roce 1935 v Brně a její dětství poznamenala válečná doba úzkostmi a strachem, jež se často stávaly zdrojem inspirace podobně jako rozporuplný vztah k rodičům. Otec - filozof Josef Fischer, který za války žil v emigraci, si po návratu získal rychle její přízeň na úkor matky uzavírající se do sebe, zdrcené prožitými událostmi a nakonec opuštěné kvůli jiné ženě.

První báseň napsala Viola v 11 letech ze vzdoru, když ji matka nenechala jít cvičit do Sokola. Chtěla se jí pomstít ošklivými slovy a napsala dekadentní báseň o hrobech a smrti – aniž by o dekadenci měla zdání. Psala dál básně podobně jako jiní mladí lidé a když se dostavily první kladné ohlasy, nechávala si je posuzovat Jiřím Kolářem, Vladimírem Holanem a Janem Grossmanem – tehdy krátce ve funkci ředitele nakladatelství Čs. spisovatel. Jan Grossman ji také vyzval, aby sestavila básně pro vydání. Sbírnka „Propadání“ se ovšem na tehdejší poměry – v roce 1957- ukázala jako příliš dekadentní a neměla šanci na uveřejnění. Violu Fischerovou to však nezdeptalo. Ochromující rána přišla paradoxně z jiného směru a s politikou neměla nic společného. Zasadila ji svou tvorbou Věra Linhartová. Viola Fischerová ji považovala za tak geniální proti svým veršům, že přestala na téměř 40 let psát...

V roce 1968 emigrovala se svým pozdějším manželem Pavlem Buksou (spisovatelem Karlem Michalem) do Švýcarska, kde se živila různými zaměstnáními – prodávala hrnce, jako divadelní asistentka režiséra Dügelina se stýkala s Friedrichem Dürrenmattem, vystudovala v Basileji germanistiku a historii a učila na učňovské škole.

Když její manžel Pavel Buksa spáchal v roce 1984 sebevraždu, odstěhovala se za svým přítelem a pozdějším manželem Josefem Jedličkou do Mnichova a zde spolupracovala s Rádiem Svobodná Evropa a časopisem Svědectví.

Trauma z manželovi smrti v ní zřejmě vyprovokovalo potřebu vyjádření. Jak sama vzpomíná, při cestě na manželův hrob do Basileje měla vizi, z níž vzniklo nejprve pár řádek, pak pár básní a nakonec „Zádušní písně za Pavla Buksu“ vydané 1993. Jakoby se tím prolomila hráz a od té doby publikovala jednu sbírku za druhou.

Po smrti druhého manžela na počátku devadesátých let se vrátila do Prahy a v roce 1995 vydala „Babí hodinu“, sbírku v níž je fascinována stářím, starými ženami, jejich sny o mladých mužích. V roce 1996 vyšla např. sbírka „Odrostlá blízkost“, následovaly sbírky

„Divoká dráha domů“ v roce 1998, „Mateční samota“ v roce 2002 a „Nyní“ v roce 2004, která získala v překladu v roce 2006 německou prestižní literární cenu - Drážďanskou cenu lyriky. V témže roce obdržela Viola Fischerová za pohádkovou knihu „Co vyprávěla dlouhá chvíle“ Magnesi Literu za nejlepší knihu pro děti a mládež. Zatím posledním vydaným dílem je „Domek na vinici“ z minulého roku a další básně, do jejichž veršů v podání autorky se návštěvníci literárního večera mohli zaposlouchat, se už chystají k publikaci.

<http://www.scena.cz/index.php?d=1&o=4&c=11340&r=1>